

Տ. ՌՈՒԲԵՆ ԱԲԵՂԱ ԶԱՐԳԱՐՅԱՆԻ ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՔԱՐՈԶԸ՝ ԽՈՍՎԱԾ Ս. ՀՌԻՓՄԻՄԵ ԵԿԵՂԵՅՈՒՄ ՄԱՏՈՒՅՎԱԾ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ

(20 մարտի 2005 թ.)

*«Փա՛ղք Զեզ, Ասրվա՛ծ, փա՛ղք Զեզ,
յաղագս ամենայնի, Տէ՛ր, փա՛ղք Զեզ»:*

(Ժամագիրք)

Փա՛ղք Զեզ, Ասրվա՛ծ, փա՛ղք Զեզ, որ արարչական նախախնամությամբդ տակա-
վին անհասարար քայլերս ուղղորդեցիր անձեռակերպ փրկարանդ ու սրբարանդ՝ մեղավո-
րիս մկրտությամբ վերստին ծնելով և Զեզ որդեգրելով: Այլև որպես «ընտրյալ անոթ»՝ նվի-
րագործեցիր ու բախանայության կոչեցիր՝ Ս. Ավագանից մարդկային հոգիներին Զեզ որ-
դեցիրներ ծնելու: Աղաչանքս է՝ անճառելի փառքիդ ճառագայթմամբ հոգուս խորանում ան-
սասանելի հավա՛րք հաստատիր:

Փա՛ղք Զեզ, Ասրվա՛ծ, փա՛ղք Զեզ, որ արարչական սիրովդ անարժանիս Մարմնիդ
ու Արյանդ կենարար հաղորդությանն արժանացրիր: Այլև որպես խորհուրդներիդ տնտես՝
մարդկային հոգիներին նույն սրբարար Հաղորդության մատակարարմանը կարգեցիր: Աղա-
չանքս է՝ Ամենասրբությանդ ակնադբայության մարմնիս տաճարում սրբարար ցո՛ղ կաթեցրու
և Ս. Սեղանիդ ու Անապակ Բաժակիդ ամբողջական սրբությա՛մբ մերձեցրու:

Փա՛ղք Զեզ, Ասրվա՛ծ, փա՛ղք Զեզ, որ անհասելի բարձրությունիցդ անարգիս նայե-
լով, սուրբ առաքյալներիդ համագոր, կանչեցիր՝ Զեզ հետևելու և մարդկային հոգիներիդ որ-
սորդ լինելու, Հայոց միաձնաէջ Սրբավայրում սպասեցրիր՝ Ս. Հոգուդ գործությունն առնելու
և աշխարհասփյուռ հայ հոգիներին Զեզ վկայելու: Աղաչանքս է՝ առաքաբուխ շնորհներիդ
հեղմամբ՝ տկարիս օձանման խորագիտություն՝ և աղավակներս միամտություն՝ պարզեցիր՝
որպես հայելի՝ աշխարհին աստվածային լույսդ և մաքրամաքուր պարկերդ ցուցնելու:

Փա՛ղք Զեզ, Ասրվա՛ծ, փա՛ղք Զեզ, որ անմոռաց գիտությանդ շնորհով անարժան
ծառայիդ «դեպ» կարգեցիր ի մեջ Տանդ Հայոց՝ կամքիդ պարզամախոսը լինելու՝ Զո
անուռնով, ամենապես նայվածքիդ ներքո, Զեզ հաշիվ տալու պարտավորության զգացու-
մով: Աղաչանքս է՝ ամենագիտությանդ հորդափոս եղջյուրից իմաստության աղբյու՛ր ցայ-
տեցրու մրբիս ծալքերում՝ որպես բարի ավետարանիչ՝ ավետարանելդ ամոթ չհամարելու
և որպես բարի սերմնացան՝ կենաց խոսքդ ժողովրդիդ հոգևոր ու մտավոր անդաստանում
սերմանելու:

Փա՛ղք Զեզ, Ասրվա՛ծ, փա՛ղք Զեզ, որ անբավ մարդասիրությանդ շնորհով անպի-
տան ծառայիդ հովիվ կարգեցիր ի մեջ բանավոր հոտիդ Հայոց՝ դալար վայրերում և հան-
գըստավետ ջրերի մոտ սնուցելու: Այժմ էլ, Տե՛ր, խղճմտանքս շարունակ հնչեցնում է հար-
ցումիդ արձագանքը, թե՛ «Սիրո՛ւմ ես ինձ»: Պատասխանս աղաչանք՝ է՝ անչափելի սիրուդ
օվկիանից սրբիս տաղավարում սիրո վրակ բխեցրո՛ւ՝ հոտիդ ինձ վստահված անդամներ-

և ամենացորդ նվիրվածություն դրսևորելու Աստծուն և մեր ժողովրդին ծառայելու առաքելության մեջ:

Եվ ահավասիկ, կամոքն Աստծո մեր անդրանիկ Պապարագի մատուցումը համընկել է եկեղեցական ամենանվիրական րոններից մեկին՝ Ծաղկազարդին:

*«Օվսաննա՛, օրհեյա՛լ լինես Դու, որ գալիս ես
Տիրոջ անունով, ո՛ր թագավոր Իսրայելի»:*

(Հովհ. ԺԲ 13)

Սիրելի՛ հավաքացյալներ, այս բնաբանը վերցված է Հովհաննու Ավետարանի այն դրվագից, որտեղ նկարագրվում է Հիսուս Քրիստոսի՝ Երուսաղեմ մտնելը: Ավետարանի այս վկայությունը խորհրդանշական մի պեսարան է ներկայացնում մեր աչքերի առջև. մի կողմից՝ Հիսուս Երուսաղեմ է մտնում էշով, Որի համար անգամ թամբ են ծառայում առաքյալների զգեստները. մյուս կողմից՝ Նրա մուտքը ցնծությամբ դիմավորում և ողջունում է ժողովրդական բազմությունը՝ զգեստներ փռելով և ծառի ճյուղեր ու ոստեր նետելով Նրա ճանապարհին և օվսաննաներ ու օրհնության խոսքեր արտասանելով: Զգեստներ էին փռում՝ ի նշան իրենց սրտերի խոնարհության, ծառի ճյուղեր ու ոստեր էին նետում՝ ի նշան հաղթանակի, և օվսաննաներ էին երգում՝ ի նշան փառաբանության Նրան, Ով գալիս էր Տիրոջ անունով:

Առհասարակ, հին աշխարհում որևէ երկրային թագավորի ժամանման կապակցությամբ մեծագույն իրադարձություն էր պեղի ունենում՝ առաջընթաց մունեփիկներ, շեփորի ազդարարություն, պերճաշուք կառքեր, զինավառ հեծյալներ: Նմանօրինակ հանդիսավորություն չկար այստեղ, քանի որ, ինչպես Տերն Ինքն է հայտնում, Իր թագավորությունն այս աշխարհից չէ: Նա, որպես Թագավոր և Փրկիչ, Իր հաղթական մուտքն իրագործում է ամենախոնարհ կենդանու՝ էշի միջոցով՝ հստակորեն շեշտադրելով Իր թագավորության զանազանությունը՝ աշխարհի թագավորությունների համեմատությամբ:

Հիսուս Երուսաղեմ այս մուտքով փաստում է, որ Ինքը եկել է ոչ թե երկրային, այլ հոգևոր իշխանությամբ, ոչ թե բազուկների ուժով, այլ սիրո գործությամբ, ոչ թե զայրույթով՝ վրեժխրդիլ լինելու, այլ գթությամբ՝ փրկելու: Ի հաստատումն այս ամենի՝ եկել է էշին նստած, ոչ թե նյութական ճոխությամբ, այլ հոգևոր խոնարհությամբ, ոչ թե պարերազմ, այլ խաղաղություն հաստատելու, ոչ թե սիգարշավ ծիով, որի ահից ոչ ոք նրան մոտենալ չէր համարձակվի, ոչ թե սրընթաց նժույգով, որի ետևից ոչ ոք չէր կարող հասնել, այլ մի էշով, որ ամեն մարդ էլ վիճակի լիներ իրեն մոտենալու: Նա եկել էր ոչ թե օտարի փիրապետությունը թոթափելու, այլ մեղքի ու մահվան փիրակալությունը վերացնելու, ոչ թե երկրային աթոռի իշխանությունը, այլ սրբի, սիրո թագավորությունը հաստատելու, ոչ թե ծանր լուծ դնելու, այլ մարդկանց ծանրալույծ մեղքերն ու հանցանքներն Իր վրա վերցնելու, Իր օրենքները ոչ թե ենթակաների, այլ Իր իսկ արյամբ գրելու:

Հիրավի, այսպիսին է Տիրոջ թագավորության էությունը, բովանդակությունն ու բնույթը:

Այսօր էլ եկեղեցու այս Ս. Խորանից Քրիստոս մեզ՝ 21-րդ դարում ապրողներին հեղի խոսում է Ավետարանի նույն դրվագով, նույն պարզամով և նույն խորհրդով: Այսօր էլ

Քրիստոս գալիս է՝ մուրք գործելու նոր Երուսաղեմ, որ մեր Եկեղեցին է ընդհանրապես, և մեր հոգիները՝ մասնավորապես: Ինչպե՞ս ենք ընդունում մեր Փրկչին՝ օվսաննաներով, թե՛ մեր հոգիները՝ մասնավորապես, ծառի ճյուղերով, թե՛ ընդդիմությամբ, զիարկցաբա՛ր, թե՛ անզիպությամբ: Եթե ուշադրությամբ հայացք նետենք մեր արտաքին աշխարհից և մեր ներաշխարհից ներս, ապա միանշանակ մեզ համար կուրվագծվի նույն պատկերը, ինչ որ էր Քրիստոսի՝ Երուսաղեմ մտնելու ժամանակ:

Մեր հասարակության մի մասը, ովքեր հեթանոս էին արդարության, ճշմարտության ու սիրո, ծառի ճյուղերը ձեռքներին անկեղծորեն դիմավորում ու ողջունում են Տիրոջ գալուստը, մեղքի ու մահվան իշխանության նկատմամբ՝ Նրա հաղթանակը և երկրի վրա սիրո թափումը թող գա. և՛ կամքը թող լինի երկրի վրա, ինչպես որ երկնքում է: Մի զգալի մասն էլ թյուր թող գա. և՛ կամքը թող լինի երկրի վրա, ինչպես որ երկնքում է: Մի զգալի մասն էլ փաստացի մերժում է և՛ Տիրոջը, և՛ իր կյանքից ներս Նրա մուրքն ու թագավորության հաստատումը, որովհետև «ով չարիք է գործում, արում է լույսը և չի գալիս դեպի լույսը, որպեսզի նրա գործերը իր երեսով չբացվեն»:

Այսպիսի կյանքը նախընտրված մարդն իր ձեռքբերումների ու նվաճումների ուղին փնտրում է աշխարհիկ իշխանության, ֆիզիկական գոյության, մարդկային փառքի, նյութեղեն հարստության և իր եսի փիրակալության մեջ: Այնինչ Տիրոջ թագավորությունը եսի, անձնականության փիրակալություն չէ, ընդհակառակը՝ սիրո գերիշխանություն, որտեղ թագավորը Գերագույն Սերն է՝ Աստված և օրենքը՝ անսպառ սիրո դրսևորում՝ Նրա կամքը, որտեղ արարածներն, ըստ Արարչի կամքի, ապրում են միմյանց սիրելով ու հավատալով, ճշմարտությամբ ու արդարությամբ, խոնարհությամբ ու առաքինությամբ:

Կասկածից վեր է, որ Աստված իշխանությունը համապարած է Իր արարչության մեջ, չկա մի տեղ, որ Աստված ներկա չլինի, մենք է, որ Նրան բացակա ենք դարձնում մեր կյանքում: Եվ Աստված Որդին՝ Քրիստոս, մեր ազապ կամքի համաձայն, մեր իսկ երջանկության ու խաղաղության համար հրավիրում է Իր աստվածային ներկայությունը մեր սրտերի մեջ ընդունել: Սաղմոսեգրուի շուրթերով մեզ է կոչ անում. «Վեր՛ բաշեցեք, իշխաններ, դռները ձեր, թող բացվեն հավիտենական դռները, և փառքի Արքան թող ներս մտնի», այսինքն՝ բացե՛ք ձեր սրտերի դռները՝ ընդունելու փառքի Տիրոջն ու Իր արքայությունը:

Միտելի՛ հավատացյալներ, Ծաղկագարդի սքանչելի այս փոնակապարտությամբ Աստված Որդին մեզ պարգևատրում է՝ ի ցույց մեր սրտերի խոնարհության՝ հանել և Իր ուրբերի փակ փռել մեր մեղքերով ծանրացած զգեստները՝ «ազահությունը, թշնամությունը, արելությունը, նախանձը, բամբասանքը, բարկությունը, հակառակությունը, շվարթությունը, հարբեցողությունը, կախարհությունը, գուշակությունը»: Պարգևատրում է՝ օրհնված ճյուղեր առնել ու փուն փանել՝ ի նշան Քրիստոսի միջոցով մեղքի դեմ փարած հաղթանակի՝ մեր հոգևոր զարթոնքի, սիրո, հավատի, հույսի, ուրախության, միայն թե զգուշությամբ, որ չլինի մեր չարագործություններով այդ ճյուղերը փշե պսակի վերածվեն՝ մեզ դասակից անելով Տիրոջը չարադրողներին ու ծաղրողներին, պարգևատրում է՝ սաղմոսներ, աղոթքներ ասել ու շարականներ երգել՝ ի փառս Աստվծո և Նրա արքայության գալստյան: Հայր Աստված սերը, Որդու շնորհը և Ս. Հոգու սրբարար գործությունը մեր և մեր հարկերից ներս թող լինի. ամեն: